

BINNENGEKOMEN
TEAM DOCUMENTSERVICES
D.D. 11 september 2020
No. 2020- 25127 (BO-Ruimte)
No. 2020- 25128 (RAAD)

www.buurtbalans.nl
secretariaat@buurtbalans.nl

Aan het College van Burgemeester en wethouders van Maastricht

Maastricht, 11 september 2020

Onderwerp: Omgevingsvisie aanvullend schrijven

Geachte raadsleden,

Door middel van deze brief willen wij u nog extra informatie aanbieden die u bij uw afweging kunt gebruiken. In de eerdere brief verzonden medio augustus zijn we als stichting al inhoudelijk ingegaan op een aantal onderwerpen, we leggen hier de koppeling met de recent verschenen ontwerp Provinciale Omgevingsvisie van augustus 2020. Ook vragen we nadrukkelijk aandacht voor de omgang met onze eerdere zienswijze en die van de afzonderlijke buurten waarover we reeds in de stadsronde collectief ons ongenoegen hebben laten blijken. Eveneens vragen nogmaals aandacht voor het ondergeschikte thema wonen, het werken met verouderde gegevens en het ontbreken van een analyse van corona.

Inspraakmogelijkheden in relatie tot overgenomen inspraak

Sinds 2018 is de gemeente doende met discussienota's en ontwerp visies om in september 2019 officieel een ontwerp ter visie te leggen en na uitstel door de coronacrisis dit nagenoeg ongewijzigd ontwerp aan de Raad aan te bieden ter vaststelling. Er is sinds 2018 grote kritiek geuit door een veelheid van vertegenwoordigers uit de bevolking op de gemeentelijke voornemens, echter zonder resultaat. De participatie heeft niet of nauwelijks invloed op de mening van het College, er is sprake van een democratisch tekort door de afgesproken coalitie-discipline, waardoor niet de inhoud maar de politieke macht doorslaggevend is. Participatie en daarmee verregaande inspraak van de eigen inwoners is een van de uitgangspunten van de hele wetgevingsoperatie. Wij stellen dat deze hier met voeten wordt getreden. Onze teleurstelling is nog groter geworden nadat ons verzoek om overleg met het college toch eerst zonder overleg via een raadsinformatiebrief naar de raad is gestuurd met daarin in beton gegoten standpunten, die wij gemotiveerd afwijzen. Jammer, heel jammer.

Ontwerp Provinciale Omgevingsvisie

Bij bestudering van de Ontwerp Provinciale Omgevingsvisie (POVI) viel ons op dat de Gemeentelijke Omgevingsvisie (GOVI) hiermee niet in lijn is.

- A. Op de eerste plaats stelt de provincie de lange termijn centraal. De POVI heeft een reikwijdte tot 2050. De GOVI tot 2030. Daar komt bij dat de GOVI het wonen niet als volwaardig hoofdstuk heeft opgenomen in tegenstelling tot de POVI. Er gaat bovendien een GOVI vastgesteld worden die dit najaar al weer achterhaald zal zijn als de nieuwe woningprogrammering op grond van de STEC-rapporten wordt vastgesteld. Het wonen, we wezen er eerder op en met ons ook veel buurten nog eens afzonderlijk is echt het kind van de rekening in deze GOVI. Het doet dan ook geen ruimteclaims en zal straks door andere beleidsvelden die wel goed vertegenwoordigd zijn in de GOVI, in het bijzonder mobiliteit en duurzaamheid, het onderspit delven omdat de GOVI immers het hoogste visiedocument in de rangorde zal zijn waar initiatieven aan getoetst zullen worden.
- B. *“De provincie staat voor het Rijnlands model dat staat voor overleg en samenwerking, solidariteit en vakmanschap en dat zich richt op de lange termijn, op waarden als kwaliteit en geluk”* (Pagina 9 POVI). Deze prachtige bestuursfilosofie staat haaks op de GOVI waar toch vooral de economie centraal staat i.p.v. de prettige leefomgeving. We willen opnieuw de zeer beperkte toeristische paragraaf onder de aandacht brengen. Deze gaat uit van groei terwijl zeker de coronapandemie in acht nemend, bezinning en het onderzoeken van wat de stad aankan op zijn plaats zouden zijn. Dit college wil daar niet aan terwijl uit het Locatus-onderzoek van de laatste jaren blijkt dat de eigen inwoners de binnenstad steeds meer mijden vanwege de ervaren drukte. Voor de duidelijkheid, toerisme is goed, overtoerisme niet. Het is hard gegaan met het toerisme in onze stad en was de coronapandemie niet uitgebroken dan waren door de autonome groei van het toerisme ook hier weer de nodige records gebroken. Ga als raadslid maar eens na hoeveel alleen al aan hotels, B&B's airb&b's en evenementen er de afgelopen jaren erbij is gekomen en vraag je af wat de stad nog aankan en moet willen. Die vraag willen wij in een lange termijnvisie beantwoord zien. Het College van B en w blijft uitgaan van de groei van het toerisme en daarmee samenhangend de horeca en de evenementen, zonder welke indicatie dan ook over de negatieve effecten op de leefbaarheid, het milieu en de identiteit van de stad. De laatste vijf jaar, vanaf 2015 is het toerisme in Maastricht gegroeid van minder dan 2 miljoen naar ruim 3 miljoen met een aantoonbaar te grote druk op het centrum van Maastricht en het Maaskruisend verkeer, waardoor de eigen bevolking de binnenstad is gaan mijden. Geweigerd wordt ook te bepalen wat de grenzen van de groei zijn om overtoerisme en te veel evenementen te voorkomen.
- C. *“Een bijzonder punt van zorg is de groeiende maatschappelijke tweedeling die zich ook fysiek uit in de vorm van de ruimtelijke concentratie van kwetsbare groepen”* (Pagina 15 POVI). In de GOVI wordt dit probleem onderkend, in deel 2 is een aanpak voor

de kwetsbare buurten opgenomen. De analyse is goed maar er wordt in de realisatieparagraaf geen enkel ambitieniveau aan gekoppeld. Bovendien staan de projecten vermeld die nu spelen of binnen circa 2 jaar. Niets dus over de toekomst terwijl een Omgevingsvisie juist een toekomstperspectief wil schetsen. Hoe ziet bijvoorbeeld de ideale verhouding in een (gemengde) buurt er uit in de verhouding koop-huur?

- D. *“Voorkom dat ingrepen resulteren in schade of verontreiniging op een later moment en voorkom dat baten en lasten onevenredig worden verdeeld. In lijn met de Omgevingswet gaan wij uit van het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen”* (Pagina 24 POVI). In de GOVI worden keuzes qua mobiliteit gemaakt die voor bepaalde buurten, met name in Noordoost gaan zorgen voor een onevenredige belasting van geluidsoverlast en verslechtering van de toch al belabberde luchtkwaliteit aldaar. De GOVI voldoet niet aan dit Limburgse principe.

Coronaproof?

Recent is door de regering in het verlengde van de coronacrisis aandacht gevraagd voor het gegeven dat de steden uit oogpunt van volksgezondheid en veiligheid fysieke maatregelen moeten treffen in het openbare domein. Deze dienen ze aan te geven in de Omgevingsvisie, ter voorkoming van te grote drukte en ter bevordering van de leefbaarheid en veiligheid van de eigen bevolking. Er moet ook in de breedte aandacht zijn voor de problemen in de retail en andere sectoren. Maastricht scoorde in de eerste lockdown bij de top vijf onveilige (corona) steden van Nederland; tot nu toe telt Maastricht ca 1000 officieel geconstateerde besmettingen met 140 sterfgevallen, los nog van de oversterfte. Het College van B en W stelt dat de ontwerp Omgevingsvisie uit september 2019 voldoende coronaproof is zonder verdere analyse.

In het schriftelijk verslag d.d. 3 juli jl. van de vragen van de Tweede Kamerfracties over regie en keuzes in de NOVI naar aanleiding van de Brief van de Minister Van 23 april 2020, wordt door meerdere fracties het belang van analyse en maatregelen i.v.m. Corona onderstreept, in het verlengde van de stelling van de Minister dat de Coronacrisis op indringende wijze de prioriteit voor de gezondheid heeft aangetoond. Bijvoorbeeld door de fractie van Groen Links met vragen over concrete voorstellen i.v.m. de noodzakelijke veranderingen in de openbare ruimte en in de ruimtelijke ordening op pagina 10 van het verslag. De Minister heeft toegezegd in de definitieve Novu in het najaar daar concreet op in te gaan.

Hoe anders wordt er in de recente Raadsinformatiebrief over de GOVI zonder verdere analyse of onderzoek gesteld dat deze al coronaproof is.

Een bewering uit het niets! Wij moeten er van uit kunnen gaan dat het lot van Maastricht en zijn burgers bij het Gemeentebestuur in veilige handen is en daar hoort een gedegen en zorgvuldige analyse en aanpak m.b.t. Corona uitdrukkelijk bij met concrete maatregelen in de GOVI.

Nog een laatste noot over Wonen

Het thema wonen is niet een van de leidende thema's in de Maastrichtse omgevingsvisie, ondanks duidelijke signalen van rijksbeleid over de noodzaak van prioriteit voor wonen (1 miljoen woningen erbij tot 2035), een zeer geringe woningproductie in Maastricht (in de periode 2017/2019 volgens

gemeentelijke opgave een productie van min 33 woningen na aftrek van de gesloopte woningen) en onevenwichtig grote aandacht voor de toevoeging van studentenkamers ten nadele van beschikbaarheid van woningen voor starters, middensegment, senioren en de leefbaarheid in de buurten. De woningbouw blijft zich concentreren in Belvédère en de Groene Loper en vrijwel alleen studentenhuysvesting blijft topprioriteit. De gegevens die opgenomen zijn in de Omgevingsvisie zijn verouderde woongegevens tot 2020, ondanks dat recente gegevens (STEC-rapport) beschikbaar zijn. Raad, dit is dus geen lange termijnvisie waardig die de GOVI toch poogt te zijn!

Ook de Rekenkamer heeft nadrukkelijk aandacht voor het woonbeleid gevraagd. Hoe pakt de stad de toenemende segregatie aan, op welke plaatsen 'landen' nieuwe woningen. Er wordt zoals de Rekenkamer terecht opmerkt gebouwd in buurten. Het is niet zo maar wat wooneenheden neerzetten. Ook de betaalbaarheid is een groot aandachtspunt. De meeste nieuwbouw langs de Groene Loper, Belvédère, geplande groene woontoren bij het landbouwbelang en Ambyerveld is voor de happy few. Waar blijven de betaalbare woningen voor de spreekwoordelijke Jan met de pet? Onderschat ook niet de jarenlange uitholling van de reguliere woningmarkt door het opkopen door beleggers om te verhuren aan studenten. Het is eens te meer noodzaak vanwege enerzijds leefbare buurten en anderzijds het behoud van voldoende woningen om permanent te wonen dat de stad nog meer dan ze al doet zich gaat inspannen om wooncampussen te bouwen voor studenten. Alleen zo kan het betaalbaar en leefbaar wonen blijven voor alle doelgroepen.

Beslispunten

Wij verzoeken u raad om de volgende besluiten te nemen:

1. Voorliggende omgevingsvisie vast te stellen als tussenproduct;
2. Het college opdracht te geven om binnen een half jaar een volwaardige woonparagraaf toe te voegen;
3. Het college opdracht te geven om het toeristische laadvermogen van onze stad te berekenen en dienaangaande de paragraaf in de GOVI aan te passen;
4. Het college opdracht te geven om een onderzoek te laten uitvoeren en een duidelijke analyse op te stellen waarom corona in de eerste fase juist in onze stad zo hard heeft toegeslagen en daarop gebaseerde maatregelen in de fysieke sfeer te nemen, op te nemen in de GOVI;
5. Het college opdracht te geven om binnen drie maanden een ambitieniveau vast te stellen ten aanzien van de aanpak van de kwetsbare buurten en zichzelf te committeren aan harde afspraken over bijvoorbeeld de gewenste verhouding koop-huur om te komen tot gemengde buurten waar het prettig leven is.

Tot besluit

Het motto van de Omgevingswet is 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit'. Dit motto is vertaald in twee maatschappelijke doelen:

1. Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit in stand houden en;
2. De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

Buurtbalans is van mening dat voorliggende omgevingsvisie een onvolwaardig tussenproduct is en niet aan bovenstaande omschrijving voldoet. De eerdere pijnpunten van de buurten blijven bestaan wat een pijnlijke stadsronde opleverde dit voorjaar. Er is veel met ons door de ambtenaren gesproken maar de opbrengst voor de buurten en daarmee voor de inwoners van de stad is veel te mager. We zien veel te weinig terug van onze inbreng. Het onderwerp wonen illustreert hoe de stad als kip met de gouden eieren gepresenteerd en aantrekkelijk wordt gemaakt voor bezoekers en tijdelijke bewoners. De vaste bewoners hebben echt het nakijken. Er ontbreekt bovendien nu teveel (wonen, een uitgewerkte paragraaf over recreatie en toerisme, veiligheid in relatie tot corona, ambitieniveau bij de aanpak van kwetsbare buurten) om een integraal afwegingskader te vormen en zorgvuldige keuzes te maken, keuzes die ook te maken hebben met volksgezondheid en leefbaarheid voor iedereen; de bevolking moet er op kunnen vertrouwen dat het lot van de stad in veilige handen is!

De conclusie is: Maastricht staat op een kantelpunt in zijn ontwikkeling. Zonder zorgvuldige bepaling van grenzen aan de groei en meer aandacht voor de toekomst en leefbaarheid van de buurten, het wonen weer als drager van stedelijk leven en meer groene openbare ruimte op weg naar een duurzaam gezonde stad, komt Maastricht in een onbalans in zijn verdere ontwikkeling. De stad verdient beter.

Hoogachtend namens de werkgroep Omgevingsvisie van Stichting Buurtbalans.